

Konspekty zajęć z edukacji komunikacyjnej

Wstęp

Zagrożenie utraty życia czy zdrowia w wypadku drogowym w naszym kraju jest nadal jednym z największych w Europie, pomimo spadku liczby ofiar śmiertelnych. Najpoważniejszym problemem od lat jest bardzo wysokie zagrożenie pieszych, rowerzystów, motorowerzystów, czyli niechronionych uczestników ruchu (nie są chronieni karoserią, pasami, poduszkami powietrznymi). Wielu z nich nie stosuje się do obowiązujących przepisów i nie używa podstawowych elementów zwiększających bezpieczeństwo na drodze. Powszechnie występuje brak świadomości zagrożeń związanych z niebezpiecznym zachowaniem w ruchu drogowym.

A z każdym rokiem, wraz z powstającą siecią ścieżek rowerowych, coraz więcej osób korzysta z roweru, a w mniejszych miejscowościach rower nadal jest podstawowym środkiem transportu dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Nie wszyscy jednak rowerzyści mają odpowiednie przygotowanie do poruszania się w ruchu drogowym, zachowują się, podobnie jak piesi, nieprzewidywalnie i często:

- przechodzą lub przejeżdżają przez jezdnię w niedozwolonych miejscach
- poruszają się po drogach bez wyraźnego oznakowania, bez odbłasków lub innych widocznych elementów zaznaczających obecność, co jest szczególnie istotne w porze wieczornej czy miejscach słabo oświetlonych.

Analiza danych z wypadków drogowych i obserwacja zachowania uczestników ruchu drogowego pomogły m.in. w wyborze tematyki konspektów zajęć. Propozycje dotyczą pięciu bardzo ważnych problemów ruchu drogowego, a dwa spośród nich: droga ucznia do szkoły i widoczność pieszego na drodze, pojawiają się na każdym poziomie edukacyjnym, ukazując sposoby rozwinięcia i utrwalania treści. Różnią się one zakresem treści i stopniem trudności oraz stosowaniem innych metod i środków nauczania, dzięki czemu wiadomości uczniów będą stawać się coraz bardziej trwałe, dokładne i głębokie, usystematyzowane i użyteczne. Ten sam temat: widoczność pieszego na drodze, zaprezentowany w szkole podstawowej w formie ćwiczeń symulacyjnych i ćwiczeń praktycznych, powraca w gimnazjum w kontekście świadomości i odpowiedzialności. Temat drogi ucznia do szkoły i do domu jest ważny mimo, że uczeń ją dobrze zna i właśnie dlatego daje ona pozorne, fałszywe poczucie bezpieczeństwa, co dla większości uczniów staje się bardzo uspokajające. A wypadki, jak wskazują Stanislas de Korvin i Bernard Schneider, autorzy książki „Dziecko na drodze – zachowania nie do przewidzenia”, zdarzają się często na trasie dom-szkoła. Odwoływanie się do nabytej wiedzy wpływa korzystnie na jej trwałość. Utrwalaniu wiedzy sprzyjają także działania praktyczne, w tym o charakterze twórczym, co ma też miejsce w propozycji prowadzenia zajęć z uczniami.

W realizację zaproponowanej tematyki, jak również innych zagadnień edukacji komunikacyjnej i w przygotowanie uczniów do uzyskania karty rowerowej, upoważniającej do jazdy rowerem po drogach publicznych, mogą włączyć się nauczyciele różnych specjalności. A używanie elementów odbłaskowych przez uczniów i nauczycieli podczas wycieczek byłoby najlepszym sposobem promowania odbłasków. Takie działania sprzyjałyby podnoszeniu poziomu świadomości uczniów oraz kształtowaniu dobrego nawyku.

Z uczniami gimnazjum warto podjąć tematykę dotyczącą motoroweru, a w szczególności jego konstrukcji, różnic w budowie motoroweru i roweru. Warto też rozmawiać o bezpieczeństwie jazdy i skutkach niewłaściwego zachowania, a także o kosztach społecznych, moralnych i ekonomicznych wypadków drogowych, m. in. kosztach ratownictwa, hospitalizacji, rehabilitacji, zasiłków chorobowych, rentach.

Konspekty zostały oparte o różne metody pracy z uczniami, a zaproponowane rozwiązania metodyczne mogą zainspirować do poszukiwania i tworzenia własnej koncepcji zajęć.

10 konspektów zajęć z wychowania komunikacyjnego

Etap edukacyjny	Temat
I - szkoła podstawowa, kl. I-III	1. Poznają swoją drogę do szkoły. 2. Bezpiecznie poruszam się po zmiernych. 3. Jestem pasażerem samochodu osobowego, kl. III-IV.
II - szkoła podstawowa, kl. IV-VI	1. Moja droga z domu do szkoły i do domu. 2. Bezpiecznie drogą z domu do szkoły i do domu. 3. Stosuję elementy odbłaskowe i zwiększam własne oraz innych bezpieczeństwo. 4. Zamierzam jeździć rowerem po drogach publicznych.
III - gimnazjum	1. Droga z domu do szkoły – poziom bezpieczeństwa i zachowania uczestników ruchu. 2. Jestem widoczny na drodze i szanuję prawo. 3. Z rozwagą bezpiecznie rowerem po drogach.